

דף הבית	על האתר	הודעות מפמ"ר	צוות הפיקוח	פורום	צור קשר	בתי הספר	הצעות ודרישות עבודה
---------	---------	--------------	-------------	-------	---------	----------	---------------------

ילדים, טלוויזיה ותפקידי מין

מאת: הלן אינגהם

חיפוש

חממת קולנוע צעיר

מגמות הלימוד

■ מבנה מגמות טכנולוגיות חוזי

■ ביבליוגרפיה

■ מגמת מדיה ופרסום

■ אודות המגמה

■ מקצוע תקשורת וחברה

■ תוכנית הלימודים

■ מערכים בתקשורת וחברה א

■ מערכים בתקשורת וחברה ב

■ מערכים בתקשורת וחברה ג

■ מבניות בתקשורת וחברה ג

■ מאמרים תיאורטיים

■ מאמרים בנושא עיתונות

■ מאמרים בנושא רדיו

■ מאמרים בנושא טלוויזיה

■ מאמרים בנושא פרסום

■ موضوع الاعلام والمجتمع

■ תקשורת אלקטרונית

■ פרסום ויחסי ציבור

■ ביבליוגרפיה

■ בתי הספר במגמה

■ שאלונים ומחזונים

■ מגמת טכנולוגיות תקשורת

■ פורטל היצירה הצעירה

■ תמונות מהווי המגמה

■ סרטוני המגמה

■ בחינות חיצוניות

■ בחינת מפמ"ר ארצית

■ פרויקטי גמר

■ קולנוע וטלוויזיה י"ג - י"ד

סקירה ביקורתית של העדויות הקיימות בנוגע להשפעה האפשרית של הטלוויזיה על התפתחות ההבנה של תפקידי מין וזהות מינית בקרב ילדים
הדרך שבה ילדים לומדים על תפקידי מין או רוכשים אותם היא נושא מחקר פופולארי מאד.

הכוונה לבדיקת המשתנים שפועלים יחדיו כדי להשפיע על הבנת הילדים בתחום. ואמנם, עם

העלייה בכמות הזמן שילדים מקדישים לצפייה בטלוויזיה (כמה מהם מקדישים לכך עד שבע

שעות ביום), נשאלת השאלה אם הטלוויזיה ממלאת תפקיד כלשהו במושגים שילדים גדלים

עמם, בכל הקשור בתפקידי מין (ג'נדר).

אם יתגלה שהטלוויזיה משפיעה על מושגי המין של ילדים, אזי שהדבר לא רק ישקף את ההשפעה האפשרית של הטלוויזיה בתחומים אחרים, אלא שיהיו לכך השלכות אפשריות על

הילדים בכל הקשור לציפיותיהם באשר לנורמות חברתיות, ולסוגי ההתנהגויות והגישות שהם

מאמצים ומצפים מאחרים לאמץ.

עם זאת, הטלוויזיה אינה גורם מבודד. לו היתה הטלוויזיה המקור היחידי לייצוגים בנושא תפקידי מין, אזי לא היינו מתקשים למדוד את מידת השפעתה האפשרית על ילדים. יחד עם

זאת, עדיין יש לראות בטלוויזיה משתנה אפשרי אחד מני רבים: הורינו, חברינו, ההתנהגות

שמצופה מאיתנו, ואולי אף גישות של אנשים שאנו באים במגע איתם. לפיכך, קשה מאד לנסות

למדוד השפעות אפשריות של המדיום.

על מנת להבין באופן כללי יותר את ההשפעה האפשרית של הטלוויזיה, לא רק שאסקור את

המחקרים השונים שנערכו בנושא, אלא אבחן את הטלוויזיה בהקשר של מספר תאוריות בדבר

רכישת תפקידי מין. אך ראשית כל, על מנת להבין כיצד עשויה הטלוויזיה להשפיע על צופיה הצעירים, עלינו להכיר את התכנים שהם צופים בהם.

בעולם משתנה תדיר, רבים האשימו את הטלוויזיה כי היא מייצגת את נושא המין בצורה סטריאוטיפית ושמרנית מאד, שאינה תואמת עוד את מגוון התפקידים שממלאים שני המינים

בחברה. יש שטוענים כי אפילו נתח הזמן המוקדש למינים על המסך הקטן אינו מייצג את העולם ה"אמיתי", או את העולם שמעבר למסך. ואמנם, הסטריאוטיפים הללו נתמכים בדרך כלל

בידי ענף הטלוויזיה בכללותו, שמקובל עליו להציג את האשה בביתה דרך תפקיד עקרת הבית, ואת הגבר כבעל החזק והמפרנס.

באשר לתוכניות טלוויזיה למבוגרים, דרקין (1985) מצטט את בטלר ופיזלי (1980),

■ רשימת קישורים

■ העשרה והרחבת ידע

■ מה חדש ?

מרחבי לימוד מתוקשבים

■ המבניות בתקשורת וחברה ג'

■ מערכי שיעורים בתקשורת

■ מבנית בצילום ותאורה

■ מבנית פס קול

■ מבנית מעשית בהפקות

■ מבנית מדעי הטכנולוגיה

■ סיכום פיצ'ינג דוקומנטרי

■ תיק הפקה עילית

■ תיק הפקה דוקומנטרי

■ תסריטים להפקות

■ אמנות המבע הצילומי

שסקרו

13 מחקרים שעסקו בשכיחות שבה מופיעים גברים ונשים בתוכניות טלוויזיה. חוקרים אלה גילו שיותר מ-72% מהדמויות היו של גברים, ורק 28% של נשים.

יתרה מזו, דומיניק (1979) דיווח/ה כי לאורך תקופה של 25 שנה, נשים מילאו את התפקידים הראשיים רק ב-30% מהפעמים (Durkin 25:1985).

בתוכניות למבוגרים, אנו רגילים לראות פחות נשים בתפקידים בכירים. ואמנם, משרותיהן

הן לרוב אלו הנקשרות בדעתנו למאפיינים נשיים מסורתיים, כגון טיפול, ארגון וכו', כך שלעתים קרובות אנו רואים אותן כאחיות או כמזכירות אותם התפקידים המשניים בהשוואה

לאלה של הגבר כרופא או "בוס". כשנשים מוצגות כמצליחות בקריירה שלהן, הדבר בא לעתים קרובות על חשבון חייהן האישיים, שכמעט תמיד אינם מאושרים.

תחום אחד של הטלוויזיה עליו נמתחה ביקורת חריפה באשר לייצוג תפקידי המין הוא הפרסום. רבים מכירים בעובדה שהוא דוחק את הנשים לתפקיד משני. ואמנם, אפילו קולות

הקריינים בפרסומות מחזקים סטריאוטיפים מיניים שכאלה. לדוגמה, קריינים שאמורים להיות

סמכותיים בפרסומות הם בדרך כלל גברים, בעוד שקרייניות משמשות בדרך כלל כדי לפתות.

ישנן מעט מאד פרסומות בהן נעשה שימוש בקרייניות המדברות בקול מצווה.

הטלוויזיה לילדים מגיעה לחלק ניכר מהקהל שאליו היא מיועדת. ידוע לנו על ממצאים שדומים במידה רבה לאלה שנתגלו במקרה של תוכניות למבוגרים, בכל האמור באופן שבו

מוצגים גברים ונשים. דרקין מציין שתוצאות ממחקרים על טלוויזיה לילדים בבריטניה הצביעו על תוכניות רבות שבהן הדמויות הראשיות, או אף היחידות, הן דמויות של גברים,

ושיעורם נע לרוב בין 70% ל-85% (Durkin 28:1985). הוא מצטט גם מחקר שנערך בידי

דוהרמן (1979) על אודות תוכניות חינוכיות בארה"ב, בהן התגלה שהגברים הם הדמויות

המובילות בכל המקרים (שם). בעוד שתופעה זו נראית מדהימה לאור המסרים הסמויים שייתכן שהדבר מעביר לילדים; היינו, שהגברים הם המנהיגים והנשים הולכות בעקבותיהם,

או שהגברים מובילים מכיוון שהם חכמים יותר, עלינו לזכור שבבריטניה של ימינו, פני הדברים שונים: הרבה יותר תוכניות חינוכיות מוצגות בידי נשים, אולי בזכות העובדה שטלוויזיה לילדים נחשבת לתחום נשי יותר.

בטלוויזיה לילדים, כשנשים מוצגות כבעלות מקצוע, היקף המקצועות שלהן מוגדר בדרך כלל

בצורה מצומצמת בהשוואה לגברים; ממש כמו בתוכניות למבוגרים. הנשים בתוכניות אלו עוסקות לרוב בתפקידים "נשיים" מסורתיים. בכל הנוגע לתוקפנות, הרי שזו מופגנת כמעט

בכל המקרים על ידי הגברים.

ניתן לראות אפוא שהילדים מקבלים בדרך כלל מהטלוויזיה תמונה מעוותת של המציאות,

לפיה שיעור הגברים באוכלוסייה כאילו גבוה יותר, בעוד שלמעשה ההיפך הוא הנכון, ולפיה

גברים ונשים ממלאים תפקידים ספציפיים שונים מאד בחברה.

כשגברים מוצגים בתפקידים שנחשבים נשיים, כגון בעבודות משק הבית, הם תמיד כושלים

בצורה מביכה, ואנו רואים כיצד הם מתקשים לתפעל את מכונת הכביסה, למשל. דומה שאותו

הדבר נכון במקרה של נשים שממלאות תפקידים גבריים מסורתיים. לפיכך, ניתן לטעון שכשהם קולטים מסרים מסוג זה במשך כמה שעות ביום, הילדים אינם יכולים להימנע מהבנת

הדוגמאות הללו כמייצגות את הנורמה.

בטרם ננתח את המחקרים שביקשו לבחון השערות כאלו, קיימות מספר גישות מחשבתיות שלאורן ניתן לבחון את התפקיד שממלאת הטלוויזיה ברכישת תפקידי מין; הראשונה היא הגישה הביולוגית.

מנקודת הראות של תאוריה זו, אנו יוצאים לעולם עם תפקידי מין מולדים, ולפיכך גם בלתי משתנים. על פי גישה זו, הנשים נולדות עם "זהויות נשיות", והן מתאימות באופן טבעי לתפקידי האמהות ועבודות משק הבית, בעוד שהגברים הם "מטבעם" ציידים שתפקידם לשלוט.

על פי גישה זו, הטלוויזיה ממלאת תפקיד מועט, אם בכלל, כמקור ללימוד תפקידי מין, והיא רק משקפת את התהליכים הביולוגיים הבסיסיים של התנהגות חברתית כפי שהם ב"מציאות". מנקודת ראות זו, ניתן להגיע למסקנה שאין לראות בטלוויזיה מקור השפעה אפשרי על תפקידי מין, ומשום כך, כל מי שמקבל את הגישה הזו, יימנע מעריכת מחקרים מהסוג שבו אנו מתמקדים כאן.

תאוריות אחרות מתמקדות בהיבטים סביבתיים כדי להסביר את האופן שבו נרכשים תפקידי מין. דוגמה אחת לכך היא תאוריית הלמידה החברתית, אשר מתמקדת בקשר שבין גירויים מסוימים לבין התנהגות אנושית. התאוריה מעלה את הסברה שקיים מערך של "עקרונות למידה", שעליהם מבוססות כל צורות ההתנהגות האנושית. שלושת העקרונות העיקריים הם צפייה, חיזוק וחיכוך. במונחים של רכישת מושג המין, תאורטיקנים מגישה זו יטענו שהדבר מתבצע דרך הצפייה של ילדים בהתנהגויות של בני שני המינים, חיזוק באמצעות גישות ודוגמה אישית, עד שהם מחקים את ההתנהגויות הללו ובסופו של דבר מאמצים אותן.

תאוריית הלמידה החברתית בחנה את ההתנהגות שמשמשת דוגמה לילדים בקולנוע ובטלוויזיה. בהקשר שכזה, הטלוויזיה היא אחד מגורמים משתנים רבים שתורמים להתפתחות תפקידי המין. יחד עם זאת, לא נערכו מחקרים רבים מתוך מטרה ספציפית לבחון את השפעתה של הטלוויזיה על היווצרות תפקידי המין.

אולם תאוריה כזו אינה יכולה להעריך את האופן שבו ילדים מבינים את הדוגמאות שמובאות בפניהם בטלוויזיה. היא מניחה מידה מסוימת של סבילות בתוך מסגרת תאורטית ביהוויריסטית, קרי, שאנו מעוצבים על ידי הסביבה שלנו ולומדים אך ורק באמצעותה.

מחקרים רבים הובילו למסקנה שילדים אינם סבילים, אלא ממלאים תפקיד פעיל בלמידה, ולפיכך גם בלמידה על תפקידי מין. לא ברור מכך מהי בדיוק ההשפעה האפשרית של הטלוויזיה, אך גם מנקודת ראות זו ניתן לטעון שלטלוויזיה עשוי בהחלט להיות תפקיד משמעותי.

גישת ההתפתחות הקוגניטיבית מביאה בחשבון את התפקיד האפשרי של הילד בתהליך זה:

כיצד הילד מבצע קטגוריזציה של מינו ושל מינים של אחרים על ידי גילוי התכונות האופייניות לתפקידי המין. אסכולה זו גורסת שרכישת תפקידי המין תלויה במידה מסוימת

בהבנה הקוגניטיבית של הילד את סביבתו החברתית. דרקין טוען שגישה זו "מדגישה ויסות

עצמי של הילד הלומד, בניגוד לסתם צבירה של פיסות מידע המוצגות באקראי" (1985:52).

מנקודת ראות שכזו, הטענה היא שהטלוויזיה משמשת כמקור מידע שהילד עשוי להשתמש בו

בתהליך ההבניה וההבנה של העולם החברתי שבו הוא חי. לפיכך, האופן שבו ישתמשו הילדים

במה שהם רואים בטלוויזיה יהיה תלוי במידה רבה בכשריהם הקוגניטיביים העכשוויים.

מנקודת ראות זו, הילד נתפס כשותף בתהליך רכישת תפקיד המין, ולא כמתעצב באורח בלתי-נשלט בידי "כוחות" ביולוגיים וחברתיים. אם כן, הטלוויזיה צריכה להיבחן בתוך המסגרת של כשריו הקוגניטיביים של הילד, ומקומו ומעורבותו בחברה.

מתוך שלוש התאוריות אותן הצגתי, אפשר לטעון שגישת ההתפתחות הקוגניטיבית היא אולי

הריאליסטית ביותר מבחינתנו בבואנו לדון בנושא שכזה, שכן זו מביאה בחשבון מספר רב

יותר של משתנים, כולל היבטים סביבתיים וקוגניטיביים כאחד. עם זאת, לא כל המחקרים

שנעריך הביאו בחשבון מספר אפשרויות גדול כזה. ואמנם, כמה הנחות אומצו בהתאם לתאוריית הלמידה החברתית, ובמקרה זה ההנחה היתה שילד שקולט מידע באופן סביל יושפע

ויתעצב על ידי מסרים טלוויזיוניים בנוגע לסטריאוטיפים מיניים. עם זאת, מקובל כיום לטעון שזוהי תפיסה מוכללת מדי של מה שמתרחש בפועל.

על פי התאוריה ההתפתחותית, ילדים בני חמש או שש מסוגלים לזהות את המין כמאפיין

שאינו משתנה, גם כשנעשים שינויים חיצוניים בעיצוב השיער ו/או הלבוש.

ואן אברה (1990) מצטטת את ראבל ושות' (1981), שטוענים כי העניין שמגלים ילדים במודלים לחיקוי בני אותו המין ובהתנהגויות הולמות למינם גדל בזכות תחושת "האי-נמנעות

של הזהות המינית", ולא להפך. תוצאותיהם מצביעות על זיקה בין הצפייה בטלוויזיה לבין

התנהגות סטריאוטיפית למין, ובין התפתחותו הקוגניטיבית של הילד לבין ההשפעה שיש לתוכניות טלוויזיה הקשורות לזהות המינית. אם נכון הדבר, אזי הרמה הקוגניטיבית שבה

נמצא הילד תשפיע על האופן שבו יאמץ תפקידי מין, וכן על הסיכוי שהילד יאמצם כתוצאה

מצפייה בטלוויזיה. ואמנם, אברה טוענת שילדים שאין להם הבנה ומידע בתחום מסוים נוטים

יותר לצפות בטלוויזיה כדי למצוא את המידע הזה, ויתר על כן, כתוצאה מכך, הם יהיו פגיעים יותר לאופן הצגת הדברים במדיום זה. מנקודת ראות זו, אם הטלוויזיה מציגה תפקידי מין באופן מוטא או סטריאוטיפי, אלו יהיו תפקידי המין שהילד יינטה לאמץ.

היבט נוסף של השפעת הטלוויזיה שאודותיו נערכו מחקרים רבים מתייחס למשך הזמן שהילד

מקדיש לצפייה בטלוויזיה. מתקבל על הדעת להניח שככל שהילד צופה ביותר טלוויזיה, כך

הוא יקבל בצורה שלמה יותר את הסטריאוטיפים המיניים המיוצגים על המסך הקטן. תאוריה

זו מכונה אפקט הטיפול הטלוויזיוני, במידה שבה הצפייה נחשבת גורם התורם לטיפול נקודות ראות משותפות בקרב קהל צופים, שאחרת, היה נתפס כקהל מגוון יחסית.

דרקין (1985) מצטט מחקר שנערך בידי מק'גי ופרי (1975) שבו, כפי שטענו השניים, התגלה

מתאם בין שעות צפייה בטלוויזיה לבין רכישת תפקידי מין סטריאוטיפיים. במחקר השתתפו

ארבעים בנים וארבעים בנות, מארבע קבוצות גיל: 4-6, 8, 10 ו-12. שעות הצפייה שלהם

נמדדו, ולאחר מכן עברו הילדים את מבחן ה"זה". במבחן זה, ניתן לילד ציור של דמות בצורת מקל ("זה"), לפני שהוא מתבקש לבחור אילו חפצים "זה" יעדיף מתוך שורת תמונות של

חפצים שקשורים לתפקידי מין סטריאוטיפיים. מטרת המבחן הזה היא להוות מדד לעוצמת

העדפת תפקידי המין של הילדים.

במחקר התגלה שאלה שצופים בטלוויזיה לעתים קרובות יותר גם קיבלו ציונים גבוהים יותר

במבחן ה"זה"; הבנים קיבלו ציונים גבוהים יותר מהבנות, והתגלה שהציונים עולים עם הגיל.

לפיכך, הסיקו החוקרים שניתן לטעון לקשר בין כמות גבוהה של צפייה בטלוויזיה לבין

פיתוח תפקידי מין מסורתיים חזקים יותר. הם טענו גם שהדבר יהיה נכון הן לגבי בנים והן לגבי בנות, וכן במידה רבה יותר עם העלייה בגיל.

אחת הביקורות שנמתחה על מחקר זה היא שלא הובהר בו הקשר הסיבתי בין שעות הצפייה בטלוויזיה לבין השפעותיה. במחקרים אחרים, התגלה כי ילדים צופים יותר בטלוויזיה עם העלייה בגיל, וגם מחקרם של מק'גי ופרי הראה שילדים נוטים לפתח אמונות מגובשות יותר על תפקידי המין עם הגיל. הם אינם מנסים להסביר זאת בצורה שתיתן בידינו ראיות ברורות לכך שהטלוויזיה ממלאת תפקיד משמעותי בתהליך זה. המבחן שבו השתמשו אף הוא הותקף, שכן התגלה שהוא מוטה לטובת הבנים, דבר שעשוי להסביר את ציוניהם הגבוהים יותר.

ואן אברה מצטטת את בף (1974), אשר טען כי גילה קשר בין כמות הצפייה בטלוויזיה לבין מידת הסטריאוטיפיזציה של הזהות המינית בקרב ילדים בני שלוש עד שש. עם זאת התגלה כי ילדים בגיל כה מוקדם אינם מהימנים בתשובותיהם, ואינם מייצגים קבוצה הומוגנית.

על פי ואן אברה, רפטי (1984) לא גילה כל קשר חיובי בין כמות הצפייה בטלוויזיה לבין כמות הסטריאוטיפיזציה של תפקידי מין אצל ילדים. עם זאת, רפטי גילה קשר שלילי דווקא בין כמות הצפייה לבין הסטריאוטיפיזציה. ואמנם, ככל שהילדים צפו יותר בתוכניות חינוכיות, כך ציון סטריאוטיפ המין שלהם היה נמוך יותר. עם זאת, הדבר עשוי לשקף את גישת ההורים, אשר מעודדים את ילדיהם לצפות בטלוויזיה החינוכית. כלומר, בפועל, אפשר שהתנהגויותיהם מושפעות פחות מסטריאוטיפים.

החשיפה לדוגמאות של תפקידי מין סטריאוטיפיים בטלוויזיה אינה יכולה להיחשב כמדד לאופן ההשפעה של הייצוג על הצופה. ואמנם, זהו סוג המחקרים שמבוצעים בידי תאורטיקנים מגישת הלמידה החברתית, אך בדומה להם, הדבר כרוך בהתעלמות ממשמעות המידע לקהל הצופים, או מהמשמעות שהם גוזרים ממנו, על פי ההקשר שבו הם קולטים אותו. כתוצאה מכך, ניתן לטעון שיש מידה של נאיביות בהנחה שהדימויים שהילדים רואים בטלוויזיה פשוט מאוחסנים במוחם בלא מדד כלשהו של פרשנות פעילה מצידם.

היבט אחד שיש לו השפעה אפשרית על הילדים הוא מידת הזדהותם עם הדמויות שהם רואים בטלוויזיה. אם הם מושפעים, באיזו מידה מושפעים הילדים, ובאיזו מידה הם מחקים?

פייליצן ולינה (1975), כפי שצוטטו על ידי ואן אברה, הציגו את הרעיון שלהורים ולאנשים אחרים הקרובים לילד תהיה ככל הנראה השפעה רבה יותר בנוגע לכל היבט של תהליך החיברות מאשר תקשורת ההמונים והטלוויזיה.

בהתייחס לתאוריית ההזדהות, פייליצן ולינה ציינו שני היבטים שונים: הזדהות על בסיס דמיון והזדהות משאלתית. הדמיון מצוין מקרים שבהם הילד מזדהה עם המוכר, בעוד שהמשאלה מציינת מקרים שבהם הילד מזדהה עם הבדוי, או עם מה שהוא רוצה להיות. החוקרים גילו שהזדהות על בסיס דמיון רווחת יותר בקרב הילדים הצעירים יותר, בעוד שהזדהות משאלתית היתה נפוצה יותר ככל שעלה גילם של הילדים. ההסבר שנתנו פייליצן ולינה לממצאיהם הוא שההזדהות משתנה בסביבות גיל שמונה, שאז מתחילים הילדים להתעניין בתוכניות קלילות למבוגרים, וכן להיות ביקורתיים יותר כלפי תוכניות הילדים.

ואן אברה מכירה בממצאים הללו ומציין שניתן לנבא כי אם ילד מזדהה עם דמות מסוימת שהוא מעריצה במיוחד, תהיה לו נטייה חזקה יותר לחקות את התנהגותה. עם זאת, אין בכך כדי לתת לנו אינדיקציה למידה שבה ילדים מחקים התנהגות, או מושפעים מהדמויות שרואים.

אם הטלוויזיה אכן משפיעה על האופן שבו ילדים תופסים תפקידי מין, ניתן לשאול מה ההשלכות האפשריות של השפעה זו ואולי גם, כיצד הדבר מתבטא בנפש הילד. כמה מחקרים התמקדו בהשפעה האפשרית של הטלוויזיה על בחירת מקצוע. ואמנם, מחקרים הראו שבהחלט ניתן לראות בטלוויזיה מקור למידע על מקצועות. לדוגמה, במדגם של בני נוער בגילאי 13-15, גאנטר מדווח ש- 89% - 97% נקבו בטלוויזיה כמקור מידע בנוגע לנשים מקצועות שניתנו להם כדוגמה (80:1995). בספרו, "ילדים וטלוויזיה" (1990), מצטט גאנטר מחקרים שהיו מבוססים על השאיפות של ילדים להיכנס למקצועות מסוימים עם התבגרותם. הוא מציין שהבנים נטו יותר לנקוב במקצועות שנתפסים כמקצועות גבריים מסורתיים: משטרה, צבא וכו'. כך גם לגבי הבנות. התגלה שבעוד שהמקצועות שהוצעו לשני המינים היו מגוונים, הרי שבשני המקרים ניכרה נטייה לסטריאוטיפיזציה. גאנטר (1990) מצטט גם את מורגן שהשיג מידע ממדגם גדול של בני נוער בנוגע לזמן שהם מקדישים לצפייה בטלוויזיה, למידה שבה הם מקבלים סטריאוטיפים מיניים, וכן לשאיפותיהם בתחומי ההשכלה והקריירה לאורך תקופה של שנתיים.

ממצאיו של מורגן תומכים בהשקפה כי הטלוויזיה אכן מטפחת סטריאוטיפים מיניים, אף שעיקר ההשפעה שנתגלתה היתה על הבנות. אותן בנות שצפו יותר בטלוויזיה נטו יותר לדעה שנשים הן פחות שאפתניות מגברים, ומוצאות את אושרן בקרב הילדים. כמו כן דווח שבעבור הבנות, קיים קשר בין כמות הצפייה בטלוויזיה לבין השאיפות לרכישת השכלה בעתיד. אלו שצפו יותר בטלוויזיה היו גם אלו שלאחר התקופה בת השנתיים, קבעו לעצמן יעדים גבוהים יותר.

הדבר מפתיע במקצת בהינתן שמרבית הנשים שמוצגות בטלוויזיה עוסקים במקצועות מסורתיים. אפשר שהבנות שצופות שעות ארוכות, ומתרשמות מהתפקידים המוגבלים למדי של הנשים, מקבלות עידוד לשאוף ליותר. עם זאת, זוהי ספקולציה טהורה, ועלינו לאסוף מידע נוסף.

גאנטר (1990) מעלה נקודה מעניינת כשהוא טוען שהטלוויזיה לוקה לעתים בייצוג-יתר של נשות קריירה, דבר שעשוי אף הוא להוות גורם המשפיע על התופעה; אולם גם הפעם, אין לכך ראיות רבות.

ובכל זאת, ממצאיו של מורגן מעידים על מידה מסוימת של השפעה אפשרית של הטלוויזיה על סטריאוטיפיזציה של תפקידי מין, אך דומה שעולה מהם כי בעוד שדעת הבנות על הנשים לרוב עולה בקנה אחד עם אמות המידה שנקבעו בטלוויזיה, הרי שאישית, הן דוחות את ההשקפה הזו ומאמצות שאיפות גבוהות יותר, במקום לאמץ את הדוגמה הכללית. מחקריו של מורגן הותקפו כמורכבים וקשים להסבר, ולא ניתן לראות בקומץ המתאמים שהוא מציג ראיות חזקות שעליהן ניתן לבסס מסקנות בנוגע להשפעות הטלוויזיה.

טענו קודם לכן שהבעיה הטמונה במחקרים מסוג זה היא שהילדים אינם מחוברתים ביד הטלוויזיה בלבד, ולפיכך, אין זה המקור היחיד לסטריאוטיפים מיניים מבחינתם. יתר על כן, לא ניתן לבודד את הטלוויזיה ולקבוע באיזו מידה היא אכן משפיעה על נקודות

ההשפעה של הילדים, שכן על פי הדוגמאות שראינו, ברור שזהו פשוט משתנה אחד מני רבים.
 המחקרים שנערכו שפכו אמנם אור על ההשפעות האפשריות של הטלוויזיה על מושגי תפקידי המין של ילדים, ועל האופן שבו מופעלת ההשפעה הזו. עם זאת, לא הובהרו השפעות סיבתיות קונקרטיות שניתן להסבירן אך ורק על סמך הטלוויזיה. לאור זאת, עלינו אפוא להיות מודעים לדרכים אפשריות בהן משפיעה הטלוויזיה על הבנת תפקידי המין של ילדים והזדהותם עם תפקידים אלה, אך איננו רשאים להגיע למסקנה כיצד בדיוק היא עושה זאת, ומדוע.

Bibliography

- Condry, J. (1990) *The Psychology of Television*. Hillsdale: Erlbaum •
- Durkin, K. (1985) *Television, Sex Roles and Children*. Milton Keynes: •
Open University Press
- Gunter, B. & McAleer, J. (1990) *Children and Television*. London: •
Routledge
- Gunter, B. (1995) *Television and Gender Representation*. London: •
John Libbey
- Van Evra, J. (1990) *Television and Child Development*. Hillsdale: •
Erlbaum

מקור:

children, tv and the gender roles; Helena Ingham
<http://www.aber.ac.uk/~ednwww/Undgrad/ED31710/hingham2.html>

גרסה להדפסה

כל הזכויות שמורות © 2014 ל- המינהל למדע וטכנולוגיה במשרד החינוך בשיתוף המרכז הפדגוגי טכנולוגי (מפ"ט) עמל
 האתר עוצב ותוכנת ע"י GoNet Software Solutions
 ראו תנאי שימוש